

Uppföljning av krisberedskaps- och säkerhetsfrågor 2018

Beslutad 2019-03-26 § 29, av: Regionstyrelsen

Sammanfattning/bakgrund

Det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget har bidragit till att arbetet med säkerhetsskydd och civilt försvar har prioriterats inom krisberedskap och säkerhet. Statliga medel och uppdrag har tilldelats regionen. En projektledare anställdes i februari 2018 och arbetet med Civilt försvar bedrivs i projektform under 2018–2019. Kommande år behöver beslut tas hur arbetet ska fortsätta efter projektavslut.

Krisberedskaps- och säkerhetsarbetet har i stort bedrivits enligt plan, men allt som planerades har inte hunnits med och några saker flyttas därmed över till kommande år. Implementeringen av signalskydd och uppbyggnad av signalskyddsorganisation är genomfört. Säkerhetsanalysen är slutförd och ska beslutas i början av 2019, säkerhetsskyddsplan beslutades under 2018. Arbetet med plan för höjd beredskap är påbörjat och beräknas slutföras i en första version under 2019. Den planerade analysen utifrån så kallad gråzonsproblematik har inte hunnits med utan kommer att läggas in i planeringen för Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) inför kommande mandatperiod. Under 2018 har analys gjorts avseende klimatförändringar inom RSA.

Ingen större övning planerades eller har genomförts under året, de katastrofmedicinska utbildningar som planerades har genomförts. Planering inför Totalförsvarsövning 2020 är uppstartad. Planerings och förberedelsearbete för sjukvårdens beredskap och säkerhet har genomförts inför de två VM arrangemangen som går av stapeln i början av 2019.

En mängd förbättringsförslag framkom i efterarbetet av den tragiska bussolyckan 2017. Ett kontinuerligt förbättringsarbete har pågått sedan dess. Haverikommissionens utredning blev klar 2018 och visade att den medicinska kompetensen på skadeplats har varit hög och att den prehospitala sjukvårds- och räddningsinsatsen utförts på ett mycket bra sätt.

En förstudie avseende inomhustäckning för Rakel på sjukhuset har genomförts, åtgärd av inomhustäckning planeras genomföras under kommande år. Rakel har installerats och implementerats i primärvården i Sveg, Strömsund och Bräcke. Arbetet med att möjliggöra samverkan via Rakel och Nödnet med Norge har fortsatt och driftsättning av detta planeras i början av kommande år. En förstärkning med ytterligare Rakelenheter har skett i ambulanssjukvården så att den prehospitala sjukvårdsledaren nu har möjlighet att sköta kommunikationen på ett bättre sätt.

Den mest omfattande händelsen i Jämtland län under året var sommarens allvarliga skogsbränder. Region Jämtland Härjedalens verksamheter påverkades dock inte i någon större utsträckning av bränderna och inga allvarliga skador inträffade. Vid sex tillfällen har TiB tagit beslut om Allvarlig händelse och inrättat särskild sjukvårdsledning (krisledning), det har handlat om händelser med storm, influensa och ansträngt vårdplatsläge, kontaminerat vatten och trafikolycka.

Uppföljning av krisberedskaps- och säkerhetsfrågor 2018
Dnr RS/34/2019

Handläggare
Anna-Lena Alfreds
Enheten för krisberedskap, säkerhet och miljö

Region Jämtland Härjedalen
Box 654, 831 27 Östersund
www.regionjh.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

SAMMANFATTNING/BAKGRUND.....	1
1 INLEDNING.....	4
2 RISK- OCH SÅRBARHETSANALYSER (RSA).....	5
2.1 Evakueringsplanering.....	5
2.2 Robust hälsocentral.....	5
2.3 Alternativ vattenförsörjning för Östersunds sjukhus.....	6
2.4 Kontinuitetshantering.....	6
2.5 Klimatförändringar.....	7
3 CIVILT FÖRSVAR.....	8
3.1 Uppdrag civilt försvar och totalförsvarsplanering 2018.....	8
3.2 Genomfört arbete civilt försvar och totalförsvarsplanering 2018.....	9
3.2.1 <i>Krigsplaceringar – bemanning av krigsorganisation</i>	10
4 GRUNDLÄGGANDE SÄKERHET.....	10
4.1 Hot och våld.....	10
4.2 Vakt.....	11
4.3 Systematiskt brandskyddsarbete (SBA).....	11
5 SÄKERHETSSKYDD.....	12
5.1 Signalskydd.....	12
6 KRIS- OCH KATASTROFMEDICINSK BEREDSKAP.....	13
6.1 Tjänsteman i beredskap (TiB) och Särskild sjukvårdsledning.....	13
6.2 Inträffade händelser.....	13
6.3 Planering inför VM 2019.....	14
6.4 Ledningsplatser.....	14
6.5 Regionalt säkerhetsråd.....	14

6.6	Regionalt krisledningsråd.....	15
6.7	Krisledningsnämnd.....	15
6.8	Krisberedskap hälsovalet.....	15
7	ÖVNING OCH UTBILDNING.....	16
7.1	Totalförsvarsövning (TFÖ) 2020.....	16
7.2	Katastrofmedicinsk utbildning/övning.....	16
8	RAKEL.....	16
9	SAMVERKAN.....	18
10	PLANERING INFÖR 2019.....	18

1 Inledning

Det försämrade säkerhetspolitiska omvärldsläget har bidragit till att arbetet med säkerhetsskydd och civilt försvar har prioriterats de senaste åren. Inför 2018 förväntades arbetet med totalförsvarsplanering och civilt försvar öka i omfattning, vilket visade sig stämma. Mycket fokus och arbete har lagts inom detta område för Region Jämtland Härjedalens arbete inom krisberedskap och säkerhet. Några prioriterade åtgärder och arbeten inför 2018 var:

- Implementering av signalskydd samt utarbeta signalskyddsorganisation
- Fastställa säkerhetsanalysen och revidering av säkerhetsskyddsplan
- Utarbeta och fastställa plan för höjd beredskap
- Fortsätta arbetet med krigsplaceringar
- Genomföra analys avseende gråzonsproblematik
- Utarbeta förslag samt kostnadskalkyler trygghetscentraler
- Förbereda, planera Regionens krisberedskap och säkerhet inför VM arrangemang 2019
- Starta upp en katastrofmedicinsk utbildning för specialistvården

Krisberedskaps- och säkerhetsarbetet har i stort bedrivits enligt plan, men allt som planerades har inte hunnits med och några saker flyttas därmed över till kommande år. Implementeringen av signalskydd och uppbyggnad av signalskyddsorganisation är genomfört. Säkerhetsanalysen är slutförd och ska beslutas i början av 2019, säkerhetsskyddsplan beslutades under 2018. En revidering av planen är dock nödvändig även under kommande år p.g.a. ny lagstiftning. Åtgärder utifrån analysen är under planering och ska genomföras under 2019. När det gäller plan för höjd beredskap så är arbetet påbörjat inom ramen för projektet Civilt försvar och beräknas slutföras under 2019. Den planerade analysen utifrån så kallad gråzonsproblematik kommer att läggas in i planeringen för Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) inför kommande mandatperiod.

Ingen större övning planerades för året, de katastrofmedicinska utbildningar som planerades har genomförts. Planering inför Totalförsvarsövning 2020 är uppstartad. Där kommer regionen att delta i olika aktiviteter och moment. Inom arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser har analys gjorts avseende klimatförändringar. Planerings och förberedelsearbete för sjukvårdens beredskap och säkerhet har genomförts inför de två VM arrangemangen som går av stapeln i början av 2019. Det arbetet har skett i samverkan med övrigt berörda aktörer.

En mängd förbättringsförslag och åtgärder framkom i efterarbetet av den tragiska bussolycka som skedde 2017. Ett kontinuerligt förbättringsarbete har pågått sedan dess. Haverikommissionens utredning blev klar 2018 och visade att den medicinska kompetensen på skadeplats har varit hög och att den prehospitala sjukvårds- och räddningsinsatsen utförts på ett mycket bra sätt. Under 2018 har nya rutiner implementerats i ambulanssjukvården, en förstärkning av Rakelenheter har också skett så att den prehospitala sjukvårdsledaren har möjlighet att sköta kommunikationen på ett bättre sätt.

En förstudie avseende inomhustäckning för Rakel på sjukhuset har genomförts, åtgärd av inomhustäckning planeras genomföras under kommande år. Rakel har installerats och implementerats i primärvården i Sveg, Strömsund och Bräcke. Arbetet med att möjliggöra samverkan via Rakel och Nödnet med Norge har fortsatt och driftsättning av detta planeras i början av kommande år. Sammantaget har en mängd förbättrande åtgärder inom Rakel genomförts under 2018.

Arbetet med grundläggande säkerhet i egen organisation är också en viktig del i det förebyggande krisberedskapsarbetet och det genomförs löpande. Sammantaget har de flesta prioriterade områden och åtgärder som planerades för 2018 ändå genomförts.

2 Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA)

Enligt lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ska Region Jämtland Härjedalen genom risk- och sårbarhetsanalyser minska sårbarheter i verksamheter och öka förmågan att hantera kriser i fredstid samt skapa grundläggande förmåga till civilt försvar.

Arbetet har pågått löpande sedan 2007 och planeras och följs upp årligen samt i slutet av varje mandatperiod. Resultatet av RSA är ett viktigt underlag för att planera och arbeta vidare med att stärka krisberedskapen i Regionen och skapa robusthet i vår samhällsviktiga verksamhet. En mängd åtgärdsförslag har framkommit i arbetet och en prioritering av dessa gjordes senast 2013. Exempel på de prioriterade åtgärdsförslag som funnits och som kontinuerligt jobbas vidare med är införande av trygghetscentraler, reservvattenförsörjning, evakueringsplanering, kontinuitetsplanering samt införande av snabb spridning av viktig intern information. För innevarande mandatperiod är inriktningen på arbete med Risk- och sårbarhetsanalyser klimatförändringar och uppstart av arbete med civilt försvar (RS/1224/2015). Den årliga rapporteringen till Länsstyrelsen, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt Socialstyrelsen skedde som planerat i oktober. Mandatperiodens arbete ska sammanställas och rapporteras hösten 2019.

2.1 Evakueringsplanering

En första övergripande evakueringsplan togs fram redan 2013. Den evakueringsplanering som tagits fram för specialistvården testades under övning Hubbe 2017 och fungerade då till stora delar som tänkt. Vissa behov av justeringar och förbättringsåtgärder framkom. Det arbetet har inte kunnat prioriteras 2018 men ska slutföras i början av 2019. Det är ett idogt arbete som tagit flera år för att skapa den planering som nu finns. Förhoppningsvis behöver aldrig regionen använda den planering som gjorts, att evakuera det enda sjukhus som finns i länet är en utmaning utöver det vanliga och det kommer att innebära stora konsekvenser för hela samhället.

2.2 Robust hälsocentral

Idén om robust hälsocentral (tidigare kallade trygghetscentraler) innebär att några hälsocentraler geografiskt utspridda i länet ska ha högre robusthet och redundans med t.ex. reservkraft och kommunikation, exempelvis Rakel. Det är ett åtgärdsförslag som uppkommit

i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. Åtgärden kan bidra till att Regionen klarar av att säkerställa tillgång till vård och kunna upprätthålla samhällsviktig verksamhet även när sjukvårdstransporter till sjukhus inte är möjligt. Arbetet som påbörjades redan 2014 har inte gått framåt i önskvärd takt, men idén har inte på något sätt övergivits utan arbetet fortsätter. Regionen har ett beroende till kommunernas tekniska försörjning för de fastigheter där verksamheten bedrivs avseende vatten, avlopp, värme och reservkraft. Robustheten i primärvården är både en verksamhets- och krisberedskapsfråga som troligt blir alltmer viktig i diskussionerna om totalförsvarsplanering. Regionen deltar också i ett nationellt arbete kring konceptet robusta vårdcentraler som SKL bedriver.

2.3 Alternativ vattenförsörjning för Östersunds sjukhus

Redan 2008 påtalades i arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) att frånvaro av reservvatten för sjukhuset är en risk som kan föranleda beslut om extraordinär händelse. Ett längre avbrott i vattenförsörjningen får oerhört stora konsekvenser, då vård inte kommer att kunna bedrivas på sjukhuset. Sedan 2010 har Regionen och Östersunds kommun haft dialog kring reservvattenlösning för sjukhuset, senast under 2017 i ZÖ som är ett samverkansorgan på politisk nivå mellan Östersunds kommun och Region Jämtland Härjedalen. Frågan har ändå inte kommit framåt. 2016 inträffade en händelse (ett grävarbete) som påverkade vattendistributionen till Östersunds sjukhus. Det var bara timmar bort att sjukhuset riskerade att bli utan vatten och det klassades som allvarlig händelse i Regionen. Händelsen blev en väckarklocka och styrelsen gav regiondirektören i uppdrag att skyndsamt utreda förutsättningarna för ett säkerställande av reservvattenförsörjning till sjukhuset (RS/1124/2016). En utredning med olika alternativ för vattenförsörjning togs fram där ett förslag om att arbeta vidare med en anslutning till Krokoms kommuns vattensystem vid Ås vattenverk förordades. I dagsläget finns åtgärd för reservvatten inlagt i investeringsplanen för 2020, men det förslag som togs fram 2016 behöver en fördjupad analys och kostnadsberäkningar behöver aktualiseras. Bedömningen är att ytterligare arbete behöver ske för att se över vad som är möjligt att göra för att höja den egna förmågan och minska sårbarheten då vattenförsörjningen är oerhört viktig för driftssäkerheten.

I det nationella arbetet med civilt försvar betonas vikten av vårdens och sjukhusens robusthet och driftssäkerhet. MSB har också lämnat förslag till regeringen om att återinföra möjlighet för landsting och regioner att söka statliga medel för sådana investeringar. Inga besked har kommit om när en sådan möjlighet kan finnas, men regionen bevakar den möjligheten. Vattenförsörjning för sjukhuset är av mycket stor betydelse för driftssäkerheten.

2.4 Kontinuitetshantering

Reservrutiner vid bortfall av viktiga försörjningssystem (kontinuitetshantering) bedöms bli än viktigare för verksamheterna att ta fram och hålla aktuella. Detta då den tekniska utvecklingen i samhället ökar och därmed ökar också våra behov av att kunna hantera störningar eller bortfall av de IT-system eller andra försörjningssystem som verksamheterna har kritiska beroenden av. De myndigheter i Sverige som arbetar med rikets skydd påtalar också att de antagonistiska hoten mot landets infrastruktur (el, tele, data) ökar i omfattning.

Arbetet med kontinuitetsplanering har hittills i stort fokuserat på reservrutiner vid störningar i olika IT system t ex COSMIC. Några verksamheter har också planerat för telefonistörningar. Primärvården har nu fått Rakel på några hälsocentraler vilket kan säkerställa deras kommunikation med ambulans, sjukhuset och SOS vid telefonistörningar.

Regionen har mycket arbete kvar att göra gällande reservrutiner.

2.5 Klimatförändringar

Under 2018 har risk- och sårbarhetsanalysarbetet behandlat de negativa konsekvenser som kan bli verklighet vid klimatförändringar. Under våren genomförde krisberedskap en analysdag med verksamhetsföreträdare där regionens förmåga att bedriva sin verksamhet bedömdes utifrån olika scenarios. Vid utarbetande av olika scenarios har fakta utifrån klimatforskning och SMHI:s prognoser för Jämtlands län använts.

Exempel på scenarios är skyfall och höga flöden, generellt ökad nederbörd (regn), värmebölja under längre perioder, ishalka m.m. Ett lokalt skyfall med mycket stora mängder regn på en begränsad yta kan få stora konsekvenser för till exempel en fastighet. Dagvattensystemen har inte kapacitet att transportera undan regnmängderna i tillräcklig omfattning och detta kan medföra att en fastighet och naturligtvis den verksamhet som bedrivs där påverkas på olika sätt med inströmmande vatten och vattenfyllda utrymmen.

Plötslig ishalka under vinterhalvåret med växlande temperaturer är ett annat sannolikt scenario som kan medföra ökad olycksrisk i samhället. Det kan också påverka framkomligheten för ambulans och andra fordon, till exempel leveranser av nödvändiga varor och tjänster för sjukvården. Exempel på åtgärdsförslag efter genomförd analys är:

Förbättrad intern lägesbild

Då en vädervarning utfärdats finns ett behov av att bättre förstå vilka konsekvenser den aktuella varningen kan medföra för vår organisation. Riskerar vi att få en ökad mängd patienter? Kommer framkomligheten att påverkas på våra vägar under lång tid framöver? Behöver vi därför vidta åtgärder för att förstärka lagerhållning av vissa varor? Behöver vi informera allmänheten om vissa risker? Kommer regionen på grund av väderläget att ha begränsade resurser och stängda enheter?

Översyn och kompletteringar åtgärdskort för TiB

Befintliga åtgärdskort kan behöva kompletteras med ytterligare informationsinhämtning för att de beslut som ska fattas är byggda på rätt sätt.

Planer för verksamheterna

Särskild hänsyn måste tas till de patienter som vårdas i hemmet, eller som regelbundet besöker en vårdinrättning. De verksamheter som ansvarar för vården av dessa patienter behöver planera för hur detta ska kunna genomföras.

Till ovanstående förslag måste även tidigare åtgärder som framtagits i andra analyser också kopplas. Exempelvis kontinuitetsplanering, dvs reservrutiner som kan vidtas vid bortfall av viktiga system efter till exempel ett skyfall som slagit ut telefonin. Kanske kan Robusta

hälsocentraler, dvs utsedda hälsocentraler som ska vara lite bättre rustade mot störningar av olika slag, vara en resurs som kan användas som reservrutin.

Resurs för klimatanpassning inom Region Jämtland Härjedalen

Det arbete som genomförts inom ramen för risk- och sårbarhetsanalyser handlar om de befarade konsekvenserna av ett förändrat klimat och de risker som kan komma att bli extraordinära händelser. Region Jämtland Härjedalen har utöver det ett generellt behov av att dels noggrannare undersöka hur det framtida klimatet kan påverka organisationen och dels föreslå åtgärder för att klimatanpassa alla verksamheter till de risker som inte berörts i denna analys. Exempel på sådana risker kan vara ökad risk för smittsamma sjukdomar eller nya typer av sjukdomar på våra breddgrader. Bedömningen är att det behövs en funktion som ska arbeta med klimatfrågor vad gäller strategi och anpassning. Dessa frågor hanteras idag inte och ryms inte inom miljöfunktionen.

3 Civilt försvar

Riksdagen har i den försvarspolitiska inriktningen, Sveriges försvar 2016-2020, fastställt mål för det militära och det civila försvaret. Målet för det civila försvaret ska från och med 2016 vara att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Arbetet med civilt försvar är en viktig planeringsförutsättning för Regionens krisberedskap. Sjukvård är också ett prioriterat och strategiskt viktigt område inom totalförsvaret.

Regionen påbörjade, om än i liten skala, arbetet med civilt försvar 2016 och då med fokus på säkerhetsskydd. Arbetet med säkerhetsanalys och revidering av säkerhetsskyddsplan påbörjades 2017 och har pågått sedan dess. Även återinförande av signalskydd påbörjades även 2017.

3.1 Uppdrag civilt försvar och totalförsvarsplanering 2018

Under 2018 har Regionen erhållit statliga medel för arbetet med civilt försvar och totalförsvaret, i två olika uppdrag. Det ena uppdraget är styrt mot att lagkraven i LEH 2006:544 samt förordning 2006:637 uppfylls avseende höjd beredskap och att en stärkt förmåga inför höjd beredskap uppnås generellt för regionen. Det andra uppdraget är riktat mot hälso- och sjukvårdens arbete med Civilt försvar enligt en överenskommelse mellan SKL och Socialdepartementet. För att möta upp de lagkrav som finns samt de statliga uppdragen anställdes en projektledare i februari 2018. Beslut är också fattat att arbetet ska bedrivas i projektform under 2018 och 2019. Uppdraget omfattar:

- Analys och planering avseende Region Jämtland Härjedalens kommande krigsplaceringar. Omfattade även att utarbeta ett förslag på tillvägagångssätt samt beslutsunderlag. Arbetet bör ske i samverkan med personalavdelningen.
- Utarbeta Region Jämtland Härjedalens plan för höjd beredskap som ska beslutas av Regionstyrelsen. Där ska framgå krigsorganisation samt den personal som ska

tjänstgöra i den och vad som i övrigt behövs för landstinget ska kunna höja sin beredskap och bedriva verksamheten under höjd beredskap.

- Identifiera kritiska områden och aktiviteter som behöver prioriteras samt genomföra planläggning för det arbetet som behöver ske 2018 – 2019.

För att möta kraven för hälso- och sjukvårdens arbete med civilt försvar omfattade uppdraget 2018 också att:

- Delta i den nationella och regionala planeringen av totalförsvaret samt samverka med berörda nationella aktörer som t.ex. Försvarmakten.
- Kartlägga samarbetsytor inom Region Jämtland Härjedalen som krävs för att nå önskad förmågehöjning i hela traumakedjan
- Kartlägga vilka delar av Region Jämtland Härjedalens hälso- och sjukvårdsverksamhet som berörs mest av återupptagandet av civilförvarsplaneringen.

3.2 Genomfört arbete civilt försvar och totalförvarsplanering 2018

Mycket fokus under 2018 har varit att höja kunskapen hos nyckelfunktioner inom Regionen och det arbetet fortsätter även 2019. En kommunikationsplan har tagits fram och information om återupptagandet av planeringen för civilt försvar har skett i alla ledningsgrupper på olika nivåer inom Regionen. Information har även givits till Regionkommittén samt via insidan till alla anställda inom Regionen.

En viktig del i arbetet har varit att göra en kartläggning av vilka planeringsförutsättningar som råder. Försvarmaktens planering för Jämtland och de kringliggande länen är ännu inte klara vilket påverkar detta arbete och revideringar behöver ske fortlöpande. Ett scenariospel har tagits fram för Regionen som planeras att användas under kommande år.

Kontakt har också tagits med frivilliga försvarsorganisationerna Civilförvarsförbundet, Svenska Lottakåren och Frivilliga Radioorganisationen. Ett viktigt syfte med detta har varit att skapa en bild av vad dessa organisationer kan bidra med, men det är också viktigt att skapa en relation och få en förståelse kring hur en samverkan kan byggas upp.

En kartläggning av traumavårdskedjan har genomförts och planeringen för Hälso- och sjukvårdens arbete sker i samverkan både med norra sjukvårdsregionen och i nationella forum.

Regionstyrelsen är skyldig att ha en plan för höjd beredskap, där det ska framgå vilken verksamhet som ska bedrivas vid höjd beredskap och hur den ska bemannas. Det arbetet pågår och beräknas vara klart i en första version i slutet av 2019. Planeringen för robusta ledningsförhållanden pågår också, där ingår ledning under störda förhållanden, uthållighet i ledning samt alternativa ledningsplatser. Planering är påbörjad inför den totalförvarsövning (TFÖ) som genomförs 2020.

Arbetet under 2019 fortsätter enligt den planering som finns inom projektet Civilt försvar. Arbetet är nära sammankopplat med arbetet med säkerhetsskydd. Det är därför prioriterat

att i början av 2019 fastställa säkerhetsskyddsanalysen, implementera signalskyddet fullt ut, fortsätta utbilda och höja kompetensen inom säkerhetsskydd, försvarssekretess samt övriga lagkrav som Regionen har att leva upp till avseende höjd beredskap. Under året behöver också beslut fattas kring hur arbetet med Civilt försvar och totalförsvar ska fortsätta bedrivas efter projektavslut.

3.2.1 Krigsplaceringar – bemanning av krigsorganisation

Med krigsorganisation avses all den verksamhet som regionen ska bedriva vid höjd beredskap. Kopplat till detta kommer frågan hur regionen ska säkerställa bemanning av denna verksamhet, det kan antingen göras genom krigsplaceringar eller tjänsteplikt. Det finns inget beslut eller råd från nationell nivå hur regionerna ska hantera denna fråga. Regionen deltar därav i två nationella projekt gällande krigsplaceringar vilka startade upp i slutet av 2018. Projektet leds av SKL och MSB och syftet är bl.a. att reda ut hur regioner ska hantera bemanningen av sina krigsorganisationer. Detta innebär att Regionen avvaktar med att slutföra det planerade pilottestet som innebar att krigsplacera krisledningsorganisationen. I nuläget påbörjar inte heller någon krigsplacering av övrig personal.

När det gäller krigsplaceringar så är s.k. disponibilitetskontroller nödvändigt att genomföra, för att veta vilka av regionens medarbetare som eventuellt redan har en krigsplacering i annan organisation (t ex Försvarsmakten) och vilka som finns tillgängliga. Under 2018 har två sådana disponibilitetskontroller avseende personal inom Regionen genomförts av Rekryteringsmyndigheten.

4 Grundläggande säkerhet

Vanliga frågor som hanteras inom säkerhetsarbetet är att stödja chefer ute i verksamheten avseende frågor om hot och våld, stöld, inbrott och skadegörelse, polisanmälningar, bistå med att utföra riskanalyser samt att bedriva systematiskt brandskyddsarbete (SBA). Det är dock viktigt att säkerhetsarbetet inte bara blir "operativt" och att det arbetas med hantering utan att det också bedrivs ett strategiskt förebyggande säkerhetsarbete och där är det regionala säkerhetsrådet ett viktigt forum. I Regionens verksamheter finns ett antal utsedda riskombud, ca 80 st som har till uppgift att stödja cheferna i dessa frågor.

Under året har olika krisberedskaps- och säkerhetsfrågor funnits med som en stående punkt på det forum som finns för verksamhetschefer. Det är ett bra forum för att diskutera dessa frågor, fortfarande finns dock vissa svårigheter med dialog och samordning inom primärvården där det saknas mötesforum för krisberedskap och säkerhet. Behovet av stöd ute i primärvårdens verksamheter är relativt stort och bedömningen är att det också finns behov av samordning.

4.1 Hot och våld

Under 2017 rapporterades det 98 avvikelser avseende hot och våld. Under 2018 har det varit färre avvikelser, det finns dock ingen kvalitetssäkrad statistik p.g.a. problem med statistikdelen i avvikelssystemet. Många avvikelser kan relateras till patienters sjukdomsbild samt drogrelaterade handlingar. Det är viktigt att det finns en nolltolerans mot hot och våld

och att avvikelser rapporteras samt följs upp. De verksamheter som normalt har flest händelser med hot och våld är akutmottagningen och psykiatrin, de anser också att det har varit mindre problem med detta under 2018 jämfört med föregående år.

Om problemen minskat inom verksamheterna, så har det istället funnits problem under sommaren och hösten relaterat till missbrukare vid entrén till sjukhuset på plan 6. Bedömningen är att det finns en viss koppling till beroendemottagningens besökare. Ansvariga för beroendemottagningen, säkerhetssamordnare, ordningsvakter och polisen har under flera månader haft ett nära samarbete kring denna problematik och förbättring har skett. Bedömningen är att fortsatt arbete behöver ske kring detta för att skapa en trygg miljö för patienter, personal och besökare. Under sommar, höst 2019 ska en ny verksamhet med sprututbyte starta på sjukhuset. Inför uppstart av denna verksamhet har samverkan skett för att förebygga eventuella problem som kan uppstå.

Utbildning inom hot och våld har skett både i olika verksamheter både inom specialistvården och primärvården. Det är viktigt att verksamheterna utarbetar rutiner gällande hot och våld utifrån de regionövergripande riktlinjer som finns.

4.2 Vakt

Regionen har egna anställda ordningsvakter med ett utökat ordningsvaktsförordnande för kvarteret lasarettet samt för fastigheten Köpmangatan 24 samt entréplanet på OSD. Vardagar finns en vakt i tjänst 17 timmar under dygnet och resterande tid har vakten beredskap i hemmet (mellan kl. 05.00 och kl. 11.00). Bedömningen är att det är en styrka att ha egna anställda ordningsvakter ur flera aspekter. De senaste åren har en ökning i arbetsbelastning märkts. Efterfrågan har ökat från både sjukhusets- och primärvårdens verksamheter angående extra vakt på grund av bedömd ökad risk för hot och våld i olika sammanhang och det är relativt vanligt förekommande att bemanning med en extra vakt sker. Detta sker också vid större evenemang som t ex Storsjöyran, då risken ökar att situationer uppstår som kräver vakt. Det förekommer också att verksamheter använder privata vaktbolag. Den situation som funnits i sjukhusentrén under sommaren och hösten har aktualiserat frågan om vikten av att ha vakt på sjukhuset under hela dygnet istället för den beredskap som finns mellan kl. 05.00-kl. 11.00.

En översyn av vaktorganisationen behöver göras, översynen ska omfatta analys avseende vaktens uppgifter, antal vakter, arbetstider m.m. Arbetet ska påbörjas under 2019. Översynen behöver också beskriva vakternas egna säkerhet och arbetsmiljö, då de är ensamma i sin yrkesroll. För verksamhet ute i länet behöver ett alternativ ses över med upphandling av väktarbolag som komplement. Drogrelaterade ärenden bidrar till att patienters beteende blir mer oförutsägbart och svårhanterligt.

4.3 Systematiskt brandskyddsarbete (SBA)

Interna brandutbildningar har genomförts kontinuerligt efter förfrågan från verksamheterna. Den upphandlade grundutbildningen i brandskydd har också genomförts vid 14 tillfällen i räddningstjänstens regi. Utbildningen omfattar fyra timmar och är obligatorisk för ny personal och ska därefter genomgåas vart femte år. Inför 2019 görs anmälningar för

brandutbildningen i SABA Cloud. Ett flertal enheter har också fått stöd för att genomföra sitt SBA både i specialistvård och primärvård. Räddningstjänsten genomförde tillsyn under 2017 utan större anmärkningar, ingen tillsyn har genomförts under 2018 men fr.om. 2019 planerar räddningstjänsten att genomföra tillsyn både vår och höst. Vid varje tillfälle genomförs tillsyn på 2–3 avdelningar.

5 Säkerhetsskydd

Enligt Säkerhetsskyddslagen (1996:627) och Säkerhetsskyddsförordningen (1996:633) är Regionen, såsom regional myndighet och sjukvårdshuvudman, ålagda att ha ett säkerhetsskydd i syfte att skydda rikets säkerhet och förebygga mot sabotage och terrorism. Det ingår i förvaltnings- och verksamhetschefernas ansvar att i samråd med säkerhetsskyddschef undersöka vilka uppgifter i deras verksamhet som ska hållas hemliga med hänsyn till rikets säkerhet och vilka anläggningar som kräver ett säkerhetsskydd. Dessa uppgifter ska sammanställas i en säkerhetsskyddsanalys som ska dokumenteras.

Säkerhetsskyddet ska förebygga att:

- uppgifter som omfattas av sekretess och som för rikets säkerhet obehörigen röjs, ändras eller förstörs (informationssäkerhet)
- obehöriga får tillträde till platser där de kan få tillgång till uppgifter som avses i ovanstående punkt eller där verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet bedrivs (tillträdesbegränsning)
- personer som inte är pålitliga från säkerhetssynpunkt deltar i verksamhet som har betydelse för rikets säkerhet (säkerhetsprövning)

Regionens säkerhetsskyddsplan (RS/787/2017) fastställdes under våren 2018, men ska återigen revideras under 2019, med anledning av att en säkerhetsskyddslag börjar gälla fr.o.m. april 2019. Arbetet med säkerhetsskyddsanalys slutfördes under 2018 och även denna påverkar revideringen av regionens säkerhetsskyddsplan. Säkerhetsskyddsanalysen syftar till att kartlägga sårbarheter och hotbilder för att därefter föreslå lämpliga skyddsåtgärder. Planering för skyddsåtgärder är uppstartad och det arbetet fortsätter under kommande år. Regionens säkerhetsskydd kontrolleras av Säkerhetspolisen (Säpo).

5.1 Signalskydd

Signalskydd används för att skydda information som omfattas av sekretess eller annan information med högt skyddsbehov och kan ses som en del av säkerhetsskyddet. Regionen har nu säkra kommunikationsmedel som gör det möjligt att elektroniskt utbyta sekretessbelagd information. Regionens signalskydd kontrolleras av Försvarmakten (MUST). Under 2019 fortsätter arbetet med att bygga upp signalskyddsorganisationen och få alla rutiner på plats.

6 Kris- och katastrofmedicinsk beredskap

6.1 Tjänsteman i beredskap (TiB) och Särskild sjukvårdsledning

Tjänsteman i beredskap bemannas dygnets alla timmar och årets alla dagar. Beredskapen har under 2018 fördelats på sju personer. TiB har haft 194 sökningar under året, vilket är en ökning med 40 % jämfört med 2017. Antalet sökningar gällande trafikolyckor och bränder där man initialt kan befara att flera skadade behöver sjukvård eller att sjukvården påverkas, fortsätter att öka. Katastrofmedicinska sökningar där bl.a. trafikolyckor och bränder ingår står för knappt 2/3 av alla sökningar. Ökningen av sökningar beror delvis på att Regionen valt att byta larmfunktion från lokal SOS Alarmcentral till KBA, SOS egen krisberedskapsfunktion. Det har medfört att sökningarna sker striktare efter de kriterier som finns än att SOS-operatören själv gör en bedömning. Driftstörningar inom t.ex. IT och telefoni har under året legat i nivå med tidigare år dvs ca 10 stycken. Väderrelaterade sökningar och händelser orsakade av väderfenomen ökar. Förutom att vara larmmottagare är TiB:s viktigaste uppgift att ta beslut om Allvarlig händelse och aktivera Särskild sjukvårdsledning.

Särskild sjukvårdsledning på regional nivå, benämns i dagligt tal ofta som "Regional krisledning". Då Region Jämtland Härjedalen endast har ett sjukhus har sedan fyra år tillbaka en sammanslagning genomförts av den lokala ledningen för sjukhuset och ledningen på regional nivå. Den gemensamma ledningen benämns "Särskild sjukvårdsledning på regional nivå". Deltagarna i ledningen är välutbildade och övade för sitt uppdrag. Regionen bedöms uppfylla såväl lagkrav inom området som att följa nationella ledningsprinciper och modeller. För första gången på flera år har ingen övning genomförts för Särskild sjukvårdsledning under året. Psykosocial katastrofledning (PKL) som är en del av den regionala krisledningen har dock genomfört utbildning och övning under året.

6.2 Inträffade händelser

Den mest omfattande händelsen i Jämtland län under året var sommarens många och allvarliga skogsbränder. Efter en extremt varm och torr vår och sommar startade vecka 28 ett flertal större skogsbränder i Jämtlands län. Dessa rasade som värst under vecka 28 och 29 i främst Ragunda, Bräcke och Härjedalens kommun. Under helgen vecka 30 avslutade räddningstjänsterna i länet sin insats i bränderna och de återgick till normal beredskap. Bränder kom att innebära en stor påfrestning på länet framför allt för kommunernas räddningstjänst, Länsstyrelsen, Polisen, Hemvärnet samt flertalet ideella organisationer. Region Jämtland Härjedalens verksamheter påverkades inte i någon större utsträckning av bränderna och inga allvarliga skador inträffade. Regionen fanns dock med som en aktör under hela händelsen. En viss ökad beredskap fanns i primärvården.

Vid sex tillfällen har TiB tagit beslut om Allvarlig händelse och inrättat särskild sjukvårdsledning (krisledning):

- 6/1 Klass 2 varning – storm. Stabsläge. Förstärkningsläge regional nivå fr.om. 7/1
- 13/2 Influensa- och vårdplatsläge. Stabsläge regional nivå
- 15/2 Fotboll ÖFK-Arsenal. Stabsläge regional nivå.
- 7/3 Influensa- och vårdplatsläge. Stabsläge regional nivå

- 17/10 Misstanke kontaminerat vatten E-coli. Förstärkningsläge regional nivå
- 6/12 Trafikolycka. Stabsläge regional nivå

Utöver dessa så har TiB och anestesibakjour vid åtta tillfällen i ett förebyggande syfte hanterat och följt händelser i ett stabsläge, utan att övrig krisledning kallats in:

- 5/3 Influensa- och vårdplatsläge. Stabsläge regional nivå.
- 16/4 Bombhot Östersunds bibliotek. Stabsläge regional nivå
- 22/4 Vårdplatsläge. Stabsläge regional nivå
- 27/4 Försenad COSMIC-uppdatering. Stabsläge regional nivå
- 18/7 Skogsbränder. Stabsläge regional nivå
- 1/8 Strömavbrott Strömsunds kommun. Stabsläge regional nivå
- 15/9 Växelhaveri. Stabsläge regional nivå
- 28/9 Klass två varning storm. Stabsläge regional nivå

6.3 Planering inför VM 2019

Jämtland står värd för två världsmästerskap i början av 2019. Alpina VM i Åre den 4/2–17/2 och skidskytte VM i Östersund 7–17/3. Ett omfattande planeringsarbete har skett i samverkan med polisen, räddningstjänst, länsstyrelsen och arrangörerna. Två workshops kopplade mot olika scenarion t.ex. antagonistisk händelse, stor trafikolycka och smitta har genomförts med respektive arrangör. Sjukvårdens planering har dimensionerats efter dessa analyser och det beräknade antal besökare som arrangörerna kalkylerat med. Vissa förstärkningar har planerats inom framförallt ambulanssjukvård och primärvård. Kommunikationsplaner och sambandsplanering har varit en viktig del av arbetet.

6.4 Ledningsplatser

Regionen har två utsedda ledningsplatser (och en reservledningsplats). Både vid övning och skarpa händelser har konstaterats att de båda ledningsplatserna behöver ses över för uppdatering med bl.a. ny teknik. Under 2018 har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap varit på besök och föreslagit ett antal förbättrande åtgärder. En åtgärdsplan är framtagen och arbetet med att installera och implementera ny teknik är påbörjat. Statsbidrag för delfinansiering är beviljat.

6.5 Regionalt säkerhetsråd

Det regionala säkerhetsrådet är ett viktigt forum för att i ett brett perspektiv kunna hantera både riskhanterings- och säkerhetsfrågor inom Regionen. Rådet som startade 2012 är rådgivande till regiondirektören och regionstabschefen är ordförande. Fyra regionala säkerhetsråd har genomförts under året. Representanter för alla områden i den s.k. riskcirkeln finns utsedda.

Det regionala säkerhetsrådet ska bl.a. bereda regionövergripande säkerhetsärenden till förslag för beslut, samordna säkerhetsarbetet, utgöra styrgrupp och/eller referensgrupp för lämpliga projekt, följa upp och stödja säkerhetsarbetet i Regionen samt upprätta en regional lägesbild av säkerhetsprocessen. Rådet är tillika gaskommitté.

Under året har frågor om Civilt försvar, säkerhetsskydd, Risk och sårbarhetsanalyser hanterats. Andra frågor är t ex införandet av IP telefoni som är en stående punkt på rådet samt utredningen om Larm- och sökarsystem.

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde under 2018 en inspektion avseende "egentillverkning av medicinteknisk produkt (gasanläggning)". Region Jämtland Härjedalen fick ett föreläggande och ett förbättringsarbete pågår avseende rutiner och uppbyggnad av ledningssystemet för centralgasanläggning som ska ses som egentillverkad medicinteknisk produkt. Arbetet, som bedrivs i projektform ska slutföras under 2019. Gaskommittén utgör styrgrupp för förbättringsarbetet.

6.6 Regionalt krisledningsråd

Som planerat har fyra regionala krisledningsråd med deltagare från särskild sjukvårdsledning genomförts under 2018. Frågor som brukar diskuteras på rådet är t.ex. uppföljning av inträffade händelser, översyn av larmplaner och planverk, utbildning och övning.

Under året har alla händelser följts upp inom rådet t ex skogsbränderna och händelsen med kontaminerat vatten. Efter händelsen med kontaminerat vatten har en ny checklista för krisledningen tagits fram. En fråga som diskuteras är om regionen ska starta reservkraft i förebyggande syfte vid t ex oväder och storm, där det finns risk för omfattande elavbrott. Frågan ska beredas ytterligare i säkerhetsrådet under kommande år. Förbättringsarbetet efter bussolyckan har också återkommande varit uppe som fråga på rådet.

6.7 Krisledningsnämnd

Krisledningsnämnden har haft två sammanträden under året med information, utbildning och dialog kring beredskapsfrågor och civilt försvar. Efter den övning som genomfördes hösten 2017 har rutiner för ärendehantering och inkallning av Krisledningsnämnden utarbetats (RS/280/2018).

6.8 Krisberedskap hälsovalet

Enligt den uppdragsspecifikation som gäller för Hälsoval i Jämtlands län framgår att årlig uppföljning av den katastrofmedicinska förmågan i dialog mellan vårdgivaren och Krisberedskap ska genomföras. I hälsovalet är alla hälsocentraler skyldiga att följa den regionala kris- och katastrofmedicinska beredskapsplanen.

Ingen formaliserad uppföljning har genomförts inom ramen för hälsovalet under 2018. Primärvården har deltagit i den sjukvårdsgruppsutbildning som krisberedskap tillhandahåller. Utbildning och övning har också genomförts avseende Särskild sjukvårdsledning i Berg (Svenstavik) samt Ragunda (Hammarstrand). Kriskommittéer har genomförts i Hammarstrand och Bräcke samt i viss mån i Östersund.

Primärvården har under året startat upp arbete med en ny övergripande plan för kris- och katastrofmedicinsk beredskap. Arbete återstår sedan med att varje hälsocentral ska utarbeta eller revidera sina åtgärdskort utifrån denna. Primärvården har också deltagit i

krisledningsarbetet vid skogsbränder samt oväder vilket är mycket positivt. En särskild genomgång av Åres planering har genomförts i samband med arbete inför alpina VM.

7 Övning och utbildning

Inga större övningar planerades för 2018. Mycket fokus har istället funnits på förberedelser inför de båda VM arrangemangen som länet står värd för 2019. Förberedelser och planering inför den totalförsvarsövning som ska ske 2020 är också påbörjade.

7.1 Totalförsvarsövning (TFÖ) 2020

Planeringsarbete är påbörjat i samverkan med Länsstyrelsen, Socialstyrelsen, Norra sjukvårdsregionen och Militärregion Nord. TFÖ består av fyra delmoment och det är ännu inte helt klart i vilken omfattning regionen ska medverka i de olika momenten/aktiviteterna.

Inriktningen på det som ska övas är samverkan och ledning under fred och vid höjd beredskap. I Region Jämtland Härjedalen ska Särskild sjukvårdsledning, Krisledningsnämnd och Regionstyrelsen övas.

Regionen beräknas medverka i flera aktiviteter där den första inleds i november 2019 och avslutas februari 2020. Därefter sker aktiviteter under maj-juni och i november 2020. Planeringen utgår från att övningen kommer att ske både lokalt i Regionen och regionalt tillsammans med Norra sjukvårdsregionen.

7.2 Katastrofmedicinsk utbildning/övning

I Regionen finns en Katastrofmedicinsk utbildningsgrupp som samordnas av krisberedskap. Under 2018 har utbildningar genomförts inom Prehospital sjukvårdsledning (PS) och för sjukvårdsgrupp. Kurserna har varit fullteknade och har fått mycket goda betyg vid utvärderingar från deltagarna. Som ett led i förbättringsarbetet efter bussolyckan 2017 har det också för första gången på många år genomförts en repetitionskurs för ambulanssjukvården avseende prehospital sjukvårdsledning (PS refresh).

2018 var det premiär för Regionen att i egen regi genomföra en grundläggande kurs i katastrofmedicinsk utbildning för Specialistvården. Målgruppen för utbildningen är ST läkare och det är viktigt att regionens blivande specialistläkare ska kunna uppnå de delmål som finns om katastrofmedicin inom internmedicin, akutsjukvård, kirurgi och anestesi/intensivvård. Det är naturligtvis också kompetenshöjande för övrig personal som deltar. Utbildningen var både efterfrågad och uppskattad. Den planeras nu hållas återkommande varje år.

8 Rakel

Rakel betyder radiokommunikation för effektiv ledning och är ett gemensamt radiokommunikationssystem för alla organisationer i Sverige med funktioner inom områdena

allmän ordning, säkerhet och hälsa. Region Jämtland Härjedalen har använt Rakel sedan 2011 och det infördes initialt i ambulanssjukvården för "blåljuskommunikation". Fortfarande är ambulanssjukvården de stora användarna av Rakel i regionen. Övriga funktioner som tillkommit och använder Rakel i regionen är Tjänsteman i beredskap (TiB), Regional krisledning, delar av primärvården samt egen vaktpersonal.

När Rakel infördes i landstingen fanns fram till 2012 ett avgiftstak för abonnemang för att främja en bred anslutning. För Jämtlands läns landsting låg detta avgiftstak på 304 000 kr/år. De ekonomiska förutsättningarna ändrades radikalt, då avgiftstaket togs bort 2012. From 2013 mer än fördubblades kostnaderna för landstingen som följd. Den kostnadsökning som uppstod samt Regionens ekonomiska förutsättningar har inneburit att utvecklingen av Rakel stannat av. I primärvården hade fram till 2017 endast Funäsdalen och Åre tillgång till Rakel och det har inte funnits någon inomhustäckning på sjukhuset vilket är en allvarlig brist. Förutom att det är ett hinder för utveckling och utbyggnad av systemet så skapar det problem för vakter samt räddningstjänst och polis och ambulans vid insatser på sjukhuset. Sjukvårdens stora problem att kommunicera via Rakel vid bussolyckan 2017 kan delvis härledas till att den prehospitala sjukvårdsledaren i ambulansen endast haft tillgång till en Rakel enhet, vilket har försvårat att kommunicera parallellt i olika talgrupper.

Denna sammantagna problematik och avsaknad av utveckling och budget för Rakel uppmärksammades av Regionstyrelsen vid uppföljning av krisberedskaps- och säkerhetsarbetet för 2017. Regiondirektören gavs i uppdrag att utarbeta en plan för utveckling och finansiering avseende Rakel i Region Jämtland Härjedalen. Planen beslutades på Regionstyrelsen i augusti 2018 (RS/354/2018).

Beslutet innebar att en förstudie avseende inomhustäckning på Östersunds sjukhus har genomförts under hösten 2018. Parallellt har också primärvården förstärkts med Rakel i Sveg, Strömsund och Bräcke vilket har stärkt primärvårdens förmåga att bedriva sin verksamhet vid störningar samt att kunna upprätta särskild sjukvårdsledning vid en allvarlig händelse. Även ambulanssjukvården har ökat sin förmåga att hantera allvarliga händelser, genom att ytterligare en hand enhet har tilldelats varje ambulansbesättning så att sjukvårdens egna kommunikation kan säkerställas via en sjukvårdsinsatsgrupp. Rutiner har utarbetats och utbildning är genomfört både i primärvården och ambulanssjukvården. Efter genomförd förstudie planeras nu för åtgärd av inomhustäckningen på sjukhuset under 2019. Arbetet beräknas starta under våren och ta ca tre månader.

Ett annat arbete inom Rakel som pågått under flera år är sammankopplingen av det norska Nödnet och det svenska Rakelnätet för att möjliggöra samverkan mellan Sverige och Norge vid olika räddningsinsatser. Arbetet har dragit ut på tiden på grund av olika tekniska problem t ex i programvara som har uppstått under vägen. För ambulanssjukvårdens del har de sista testerna under hösten fallit väl ut och s.k. ISI samverkan med Norge beräknas invigas i början av 2019.

Sammantaget har stora förbättringar genomförts inom Regionens användande av Rakel under 2018.

9 Samverkan

Ensam är inte stark, det är ledord i krisberedskap. Det kan inte nog poängteras hur viktigt det är för Regionen att vara aktiv och bidra i samverkan både regionalt, nationellt och t.o.m. internationellt (Norge). I Länsstyrelsens geografiska områdesansvar ingår att samordna samverkan mellan de aktörer som finns i länet både före, under och efter en kris. Regionen har under året deltagit i de forum och aktiviteter som Länsstyrelsen arrangerat, samverkan har tidigare haft fokus på fredstida krisberedskap, de senaste åren har även perspektivet höjd beredskap tillkommit.

Regiondirektören ingår i den styrgrupp för regionala krishanteringsrådet som Länsstyrelsen bjuder in till. Beredskapschef deltar i arbetsutskottet. Regionen har också representanter i arbetsgrupper inom risk- och sårbarhetsanalyser, övning och utbildning, farliga ämnen, flygräddning och civilt försvar. Länets kommuner och Regionen samverkar också genom ett nätverk för säkerhetssamordnare.

I juni arrangerades det årliga Gränsräddningsrådet, som är ett samverkansforum för gränsöverskridande räddning. Rådet leds av Länsstyrelsen i Jämtland samt Fylkesmannen i Trøndelag. Deltagare är blåljusverksamheterna, krisberedskap från Regionen och Helsemidt samt de kommuner som gränsar mot Norge/Sverige. Regionen och Helsemidt har ett eget gränsräddningsavtal där parterna har en överenskommelse om att gränsöverskridande bistå varandra med ambulanssjukvård vid prio 1 uppdrag samt vid större olyckor.

Dessvärre är fortfarande inte frågan löst gällande problemet att norsk vägambulans, som inte har legitimerade sjuksköterskor, ska kunna arbeta lagenligt i Sverige. Frågan, som har varit uppe på departementsnivå, har inte kommit något längre under 2018. Sveriges kommuner och landsting (SKL) har åtagit sig att hjälpa de sex landsting/regioner som är berörda med att samordna arbetet med inblandade myndigheter. Det gäller frågor om kravet på legitimation, men också vårdgivaransvar, försäkringar, läkemedelshantering m.m. Regionen har också separata uppföljningsmöten med Helsemidt kring den samverkan som sker. Under 2018 har norsk vägambulans från Trøndelag gjort insatser på svensk sida vid 41 tillfällen. Ambulanssjukvården i Region Jämtland Härjedalen har inte gjort motsvarande insatser på norsk sida, men vid några tillfällen har överlämning av patient skett vid gränsen. Det är av mycket stor vikt för Regionen att frågan kan lösas, då uppdragen ofta utförs i geografiska områden som är glest befolkade och beredskapen att kunna utföra livräddande sjukvård förbättras avsevärt för de som vistas i områdena om Sverige och Norge kan bistå varandra. Därav behöver fortsatt arbete ske tillsammans med övriga regioner och SKL.

10 Planering inför 2019

Även inför 2019 kommer mycket fokus att ligga på planering inför höjd beredskap och civilt försvar, totalförsvar. Planeringsarbete är redan påbörjat inför Totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020). Flera av regionens planverk behöver och ska revideras. Katastrofmedicinska utbildningar ska genomföras. Prioriterade åtgärder 2019 är att:

- Upprätthålla säkerhet och beredskap för sjukvården under VM arrangemangen 2019

- Fastställa RSA för perioden 2015–2018 samt plan för RSA 2019-2022
- Revidera regional kris- och katastrofmedicinsk beredskapsplan
- Fastställa säkerhetsanalysen och revidera säkerhetsskyddsplan
- Utifrån fastställd säkerhetsanalys stärka säkerhetsskyddet
- Utarbeta plan för höjd beredskap
- Fortsätta arbetet med krigsplaceringar
- Åtgärda RAKEL täckning på Östersunds sjukhus
- Utveckla och färdigställa rutiner för sambandsfunktion Rakel i Särskild sjukvårdsledning
- Utbilda Särskild sjukvårdsledning, Krisledningsnämnd och Regionstyrelsen inför TFÖ 2020
- Planera och besluta hur regionen fortsatt ska arbeta vidare med civilt försvar efter projektavslut
- Utrusta och implementera ny teknik på Regionens ledningsplatser för Särskild sjukvårdsledning på regional nivå
- Påbörja översyn av vaktorganisation
- Fortsätta arbetet med trygghetscentraler
- Göra översyn av sjukvårdsgrupper i primärvården avseende uppdrag och organisation
- Bistå ambulanssjukvården med att införskaffa godkänd skyddsutrustning för farliga ämnen (CBRNE)